UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS (I ciklus studija)

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Odsjek za komparativnu književnost i informacijske nauke</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Opća historija informacijske kulture</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL KOI 126</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>Obavezni</td><td>ECTS</td><td>5</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>I</td><td>Semestar</td><td>I</td><td colspan="2"><u>NPP 2025/2026.</u></td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Nema.</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski jezik.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik/ca</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Prof. dr. Lejla Kodrić Zaimović</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 191
E-mail: lejla.kodric-zaimovic@ff.unsa.ba
Telefon:</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Prema rasporedu konsultacija.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik/ca</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Feđa Kulenović, MA, viši asistent</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 159
E-mail: fedja.kulenovic@ff.unsa.ba
Telefon:</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Prema rasporedu konsultacija.</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">2 P + 1 V+ 1 INF. PR.</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Nastavni predmet upoznaje studente/-ice s osnovnim fazama u razvoju informacijskih društava kroz historiju, imajući u vidu opći, svjetski kontekst.
Kroz odabrane tematske jedinice iz evropske i svjetske informacijske kulture nastavni predmet predstavlja globalno, interkulturalno porijeklo i razvoj bibliotečke i informacijske djelatnosti.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">○ upoznati studente/-ice s osnovnim fazama u razvoju informacijskih društava kroz historiju (imajući u vidu opći, svjetski kontekst);
○ predstaviti globalno, interkulturalno porijeklo i razvoj bibliotečke i informacijske djelatnosti;
○ upoznati student/-ice s najznačajnijim evropskim i svjetskim bibliotečkim i informacijskim naslijeđem;
○ podučiti o razvoju bibliotečke i informacijske nauke kao akademske discipline i kao profesije;
○ podučiti o pitanjima savremenih tokova bibliotečke i informacijske nauke u svjetlu njihove prošlosti
○ osposobiti kroz informacijsku praksu, koja se dijelom realizira u informatičkom kabinetu na Filozofskom fakultetu, a dijelom kroz posjete informacijskim institucijama – arhivima, bibliotekama i muzejima, za razumijevanje složenih uzročno-posljedičnih odnosa na realaciji bibliotečka i informacijska prošlost i sadašnjost.</td></tr>
<tr><td>SDG (cilj održivog</td><td colspan="5">○ osigurati uključivo i kvalitetno obrazovanje;</td></tr>
</table>

razvoja)	○ promovirati mogućnosti cjeloživotnog učenja; ○ osigurati obrazovanje koje promovira ekološku održivost u bibliotekama, arhivima i muzejima; ○ osigurati obrazovanje koje promovira društvenu odgovornost baštinskih ustanova; ○ promovirati digitalnu transformaciju te inkluzivne digitalne infrastrukture.
Ishodi učenja	

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Uvod u predmet: temeljni pojmovi, opis predmeta, zadaci, relevantna literatura, elementi praćenja rada, kriteriji ocjenjivanja.
2.	Medij, informacija, informacijske revolucije.
3.	Pismovni sistemi i njihov razvoj.
4.	Oblici knjige kroz historiju: od glinene pločice do e-knjige.
5.	Srednji vijek – stvaranje informacijske kulture Zapada. Srednjovjekovna samostanska kultura. Srednjovjekovna Evropa i Arapi.
6.	Rukopisna knjiga u Evropi i u svijetu.
7.	Štampa: postanak, razvoj, tehnike. Direktni i indirektni učinci razvoja evropske i svjetske štampe.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Informacijska kultura ranih civilizacija: Srednjeg i Dalekog istoka te pretkolumbovske Amerike – počeci informacijskih ustanova.
10.	Biblioteke u antičkoj Grčkoj. Biblioteke u antičkom Rimu.
11.	Biblioteke evropskog srednjeg vijeka.
12.	Evropske biblioteke u doba humanizma i renesanse. Evropske biblioteke 17. i 18. st.
13.	Ka globalnom selu: industrijalizacija i omasovljenje komunikacije u 19. st. Uvod u biblioteke u 19. st.
14.	Informacijska kultura danas: od pisaće mašine do e-revolucije. Uvod u biblioteke u 20. i u 21. st.
15.	Profesionalizacija bibliotečkog zanimanja. Počeci akademskog obrazovanja za bibliotekare. Razvoj strukovnih udruženja.

16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Frontalni, grupni, individualni i praktični rad. Integralna, deskriptivna, komparativna metoda, metoda rada na konvencionalnim i elektronskim izvorima.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta vrši se dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: **R. br.** | **Elementi praćenja** | **Broj bodova** | **Učešće u ocjeni (%)** 1. | Prisustvo na nastavi | 10 | 10% 2. | Polusemestralni ispiti / Završni ispit | 50 | 50% 3. | Usmeni ispit | 30 | 30% 4. | Informacijska praksa | 10 | 10% Ukupno: 100 bodova | 100% Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • prisustvom na nastavi; • prisustvom i učešćem u realizaciji informacijske prakse • učešćem u realizaciji nastavnih sadržaja te relevantnoj diskusiji; • samostalnom bibliografskom pretragom, pronalaženjem te razumijevanjem izvora informacija relevantnih za predstavljene nastavne jedinice; • demonstracijom usvojenog znanja kroz elemente praćenja rada studenata/-ica. Napomena: unutar svih predviđenih elemenata praćenja rada student/-ica treba osvojiti najmanje polovinu (55%) predviđenih bodova. Svi gore navedeni elementi praćenja eliminatorni su te obavezujući, uključujući usmeni ispit.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) – izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) – iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) – prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) – općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) – zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) – ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	Obavezna: 1. Bakaršić, Kemal. *Fragmenti kulturne historije Bosne i Hercegovine*. Sarajevo:

	Magistrat, 2005. 2. Barbije, F. *Istorija knjige*. Beograd: Clio, 2009. 3. Diringer, D. *Povijest pisma*. Zagreb: Hrvatsko bibliotekarsko društvo, 1991. 4. Kason, L. *Biblioteke starog sveta*. Beograd: Clio, 2004. 5. Kodrić Zaimović, Lejla. *Biblioteka i grad: studije iz teorije i prakse urbanog bibliotekarstva.* Sarajevo: Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 2021. 6. Kodrić Zaimović, Lejla. *Baštinske studije: od moderne do postdigitalne kulture*. Sarajevo: Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 2021. 7. Kulundžić, Z. *Historija pisama, materijala i instrumenata za pisanje*. Zagreb: Školska knjiga, 1951. 8. Memija, E. *Od slike do knjige: iz historije pisma, štampe i biblioteke*. Sarajevo: Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 2021. 9. Pelc, M. *Pismo, knjiga, slika: uvod u povijest informacijske kulture*. Zagreb: Golden marketing, 2002. 10. Stipčević, A. *Povijest knjige*. Zagreb: Matica Hrvatska, 2006. 11. Stipčević, A. *Sudbina knjige*. Lokve: Benja, 2000.
	Dodatna: 1. Lowry, M. *Svijet Aldusa Manutiusa*. Zagreb: Antibarbarus, 2004. 2. Manguel, A. *Povijest čitanja*. Zagreb: Prometej, 2001. 3. Stipanov, J. *Knjižnice i društvo: od potrebe do mogućnosti*. Zagreb: Školska knjiga, 2010. 4. Stipčević, A. *Cenzura u knjižnicama*. Zagreb: Filozofski fakultet, Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske znanosti, 1992.
Napomene	Obavljanje dijela informacijske prakse u baštinskim ustanovama – arhivima, bibliotekama i muzejima (posjete) – dogovara se za svaku ak. godinu, o čemu su studenti/-ice i nadležne službe Fakulteta blagovremeno obaviješteni.